

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/85/2024
Identifikačné číslo spisu:	5799899740
Dátum vydania rozhodnutia:	27.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5799899740.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ X. Z., narodený T., T., 2/ O. Z., narodená T., H., obaja zast. advokátom JUDr. Petrom Vévurkom, Námestovo, Mieru 312/13, proti žalovanému: Mondelez Slovakia Holding a. s., Bratislava, Račianska 44, IČO: 31 320 180, zast. PESCHLOVÁ PODHORSKÁ advokátska kancelária, s. r. o., Bratislava - mestská časť Nové Mesto, Bajkalská 2D, IČO: 47 250 747, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Slovenská kancelária poisťovateľov, Bratislava, Bajkalská 19B, IČO: 36 062 235, zast. Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Pribinova 19, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 10C/87/1999, o dovolaní žalobkyne 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 13. júla 2023 sp. zn. 8Co/70/2023, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Žiline z 13. júla 2023 sp. zn. 8Co/70/2023 v napadnutom výroku, ktorým uznesenie okresného súdu v spojení s opravným uznesením vo výroku II. zmenil tak, že žalobkyňa 2/ priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 73,68 % a výroku, ktorým žiadnej z o strán konania nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 9. januára 2023 č. k. 10C/87/1999-1319, v spojení s opravným uznesením z 27. januára 2023 č. k. 10C/87/1999-1335 výrokom I. žalobcovi 1/ náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, odvolacieho konania nepriznal; výrokom II. žalobkyňa 2/ priznal právo na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 74 %; výrokom III. štátu - Slovenskej republike priznal právo na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie proti žalovanému v plnom rozsahu.

1.1. V odôvodnení konštatoval, že žalobcovia sa žalobou podanou dňa 13. augusta 1999 domáhali voči X. R., bytom F. ako žalovanému 1/ a žalovanému 2/ zaplattenia vecnej škody a náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, žalobkyňa 2/ sa domáhala zároveň priznania mesačnej renty do budúcnosti, do 65. roku veku a rozdielu medzi priemerným zárobkom a invalidným dôchodkom a náhrady

straty na zárobku za dobu od 30. augusta 1997 do 31. mája 2011. Na základe poslednej zmeny žaloby bol predmetom konania nárok žalobcov na vecnú škodu 549,38 eur, nárok žalobkyne 2/ na bolestné vo výške 190.169,25 eur, sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 103.565 eur, náhradu za stratu na zárobku od 30. augusta 1997 do 31. mája 2011 vo výške 71.911,24 eur a mesačnú rentu vo výške 673,30 eur mesačne od 1. júna 2011 do 65. roku veku. Žalobcovia si nárok uplatnili v súvislosti s dopravnou nehodou, zapríčinenou žalovaným 1/, ktorý viedol motorové vozidlo, ktorého prevádzkovateľom je žalovaný 2/.

1.2. Žalobca 1/, potom čo jeho žalobe bolo čiastočným rozsudkom z 20. decembra 2012 vyhovené, zobral žalobu späť, z ktorého dôvodu súd konanie ohľadne jeho nároku zastavil uznesením z 3. mája 2016.

1.3. Čiastočným rozsudkom z 20. decembra 2012 súd vyhovel žalobe žalobcov v časti vecnej škody čo do zaplatenia sumy 549,38 eur, v časti bolestného uplatneného žalobkyňou 2/ vo výške 111.372,24 eur, sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 28.988,21 eur, vo zvyšnej časti bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia žalobu zamietol (v časti vecnej škody bola žaloba žalobcov zamietnutá rozsudkom zo 6. októbra 2018). Rozsudkom z 23. mája 2016 súd vyhovel žalobe žalobkyne 2/ v časti nároku na náhradu za stratu na zárobku počas PN vo výške 111.767,10 zlotých a uloženia povinnosti vyplácať žalobkyni 2/ počínajúc dňom 1. apríla 2016 rozdiel medzi minimálnou mzdou v Poľskej republike určenou zákonom a invalidným dôchodkom vyplácaným žalobkyni 2/ do veku 65 rokov. O trovách konania nerozhodoval s tým, že o týchto rozhodne od 30-tich dní od právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Vo vzťahu k žalovanému 2/ nadobudol rozsudok právoplatnosť dňa 7. septembra 2016, vykonateľnosť 13. septembra 2016. Vo vzťahu k žalovanému 1/ bol rozsudok zrušený a konanie zastavené s tým, že v časti konania voči žalovanému 1/ bolo rozhodnuté, že žiadna zo strán konania nemá nárok na náhradu trov konania, uznesením Krajského súdu v Žiline z 29. júla 2022 č. k. 8Co/406/2016-1289.

1.4. Súd o trovách konania rozhodol aplikujúc § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2, § 256 ods. 1, § 470 ods. 1 až 4 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

1.5. Pokiaľ ide o žalobcu 1/, vo vzťahu ku ktorému bolo konanie zastavené uznesením z 3. mája 2016 pre späťvzatie žaloby z dôvodu, že všetky jeho nároky boli uspokojené, súd mu nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si nárok na náhradu trov konania neuplatnil.

1.6. Žalobkyni 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 74 %, vychádzajúc z toho, že čiastočným rozsudkom z 20. decembra 2012, ktorého predmetom bol nárok žalobkyne uplatnený v sume 190.822,195 eur (vecná škoda, bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia) jej bola priznaná suma 140.919,83 eur, čo predstavuje úspech žalobkyne 2/ v rozsahu 74 % a neúspech 26 %, čiže čistý úspech je 48 %. Ostatné nároky boli žalobkyni 2/ priznané rozsudkom z 23. mája 2016, a to v rozsahu ich uplatnenia, teda úspech žalobkyne 2/ v tejto časti predstavuje 100 %.

1.7. Celkový úspech žalobkyne 2/ pri všetkých jej nárokoch tak predstavuje 74 % (48 % + 100 % : 2). Súd preto žalobkyni 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 74 %.

1.8. Súd zároveň rozhodol o trovách štátu - Slovenskej republiky, ktorej vznikli trovy spojené s platením znalečného priznaného znaleckému ústavu za vypracovanie znaleckého posudku, jeho doplnením a účasťou X. P. na pojednávaní dňa 28. apríla 2011, keď preddavky strán sporu nestačili na úhradu priznaného znalečného.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne 2/ a intervenienta uznesením z 13. júla 2023 č. k. 8Co/70/2023-1393 uznesenie okresného súdu v spojení s opravným uznesením vo výroku II. zmenil tak, že žalobkyňa 2/ má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 73,68 % (prvý výrok); uznesenie okresného súdu v spojení s opravným uznesením vo výroku III. potvrdil (druhý výrok); vo zvyšnej časti (výrok I.) zostáva uznesenie

okresného súdu v spojení s opravným uznesením nedotknuté (tretí výrok); vyslovil, že žiadna zo strán konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania (štvrtý výrok).

2.1. Odvolací súd odvolanie žalobkyne 2/, ako aj intervenienta vyhodnotil ako čiastočne dôvodné, keď súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania neaplikoval ustanovenie § 255 CSP správne.

2.2. Súd prvej inštancie nárok na náhradu trov konania vychádzajúc z ustanovenia § 255 CSP priznal žalobkyni 2/ v rozsahu 74 %, vychádzajúc z čistého úspechu žalobkyne pri nárokoch priznaných čiastočným rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 10C/87/1999-836 z 20. decembra 2012 (nárok na náhradu vecnej škody, bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia) vo výške 48 % a čistého úspechu žalobkyne 2/ pri nárokoch priznaných rozsudkom č. k. 10C/87/1999-1143 z 23. mája 2016 (nárok na náhradu straty na zárobku a priznanie renty) vo výške 100 %, t. j. v priemere 74 %. Súd prvej inštancie pri posudzovaní úspechu či neúspechu tej-ktorej strany konania vychádzal zo základu uplatneného nároku v časti nároku na náhradu vecnej škody, bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 190.822,195 eur. Uvedený postup súdu prvej inštancie nebol správny. Dôvodná v tomto smere je totiž námietka žalobkyne 2/ o nesprávnosti postupu súdu prvej inštancie, pokiaľ tento vo vzťahu k nárokom na náhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia zohľadňoval nielen základ uplatneného nároku, ale aj jeho výšku.

2.3. Pri rozhodovaní o trovách konania, pokiaľ ide o nárok žalobkyne 2/ na zvýšené bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, odvolací súd zoberal zreteľ na skutočnosť, že úspech žalobkyne 2/ v konaní v tejto časti bol závislý iba od úvahy súdu. Keďže žalobkyňa 2/ mala vo vzťahu k nároku na náhradu zvýšeného bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z jej procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu, je možné považovať ju v tejto časti za plne procesne úspešnú podľa § 255 ods. 1 CSP. Odvolací súd zároveň odkázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 475/2018 zo 4. februára 2021, v ktorom konštatoval, že „zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepcne celkom odchyliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 OSP. Záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 Civilného sporového poriadku súdom nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky.“ Pokiaľ intervenient vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne 2/ poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 474/2018 z 26. mája 2020, odvolací súd konštatoval, že v uvedenom rozhodnutí výška plnenia závisela od znaleckého posudku, kedy žalobca v priebehu konania sám odstúpil od bodového hodnotenia uplatneného v konaní, pričom na uvedené nereagoval späťvzatím žaloby, čo malo za následok zamietnutie žaloby v tejto časti. V prejednávanej spore nešlo ani tak o samotný nárok na náhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, ale o ich zvýšenie, ktoré závisí výlučne od úvahy súdu. Odvolací súd zároveň poukázal na závery vo vyššie uvedenom náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 475/2018 zo 4. februára 2021.

2.4. Nesprávne sa však žalobkyňa 2/ domáhala plnej náhrady trov konania dôvodiť plnou úspešnosťou v konaní, majúť za to, že čo do základu bola jej žaloba v celom rozsahu dôvodná. Výška plnenia totiž závisela od úvahy súdu len vo vzťahu k nárokom na zvýšenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, pokiaľ však ide o nárok na náhradu vecnej škody, straty na zárobku a priznanie mesačnej renty, bolo na žalobkyni 2/, aby preukázala ich základ i výšku, pričom výsledok konania závisel od unesenia dôkazného bremena žalobkyňou 2/, nie od úvahy súdu. V tejto časti je preto dôvodná námietka intervenienta o potrebe zohľadňovania pomeru úspechu, či neúspechu strán v konaní.

2.5. Ako dôvodnú odvolací súd vyhodnotil aj námietku intervenienta, pokiaľ ide o určenie základu pre výpočet úspechu, či neúspechu tej-ktorej strany konania súdom prvej inštancie, z ktorého vychádzal pri rozhodovaní o trovách konania, keď súd prvej inštancie vychádzal zo základu uplatneného nároku vo vzťahu k náhrade vecnej škody, bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 190.822,195 eur, čo nezodpovedá súčtu výšky uvedených nárokov, ako boli uplatnené žalobkyňou 2/. Ako správne

uviedol intervenient, pokiaľ ide o vecnú škodu, žalobkyňa 2/ sa podanou žalobou domáhala jej priznania vo výške 48.425 Sk (1.607,42 eur), pričom úspešná bola len čo do sumy 549,38 eur.

2.6. Vychádzajúc z uvedeného, nakoľko predmetom konania bolo viacero nárokov žalobkyne 2/, bolo potrebné úspech, či neúspech tej-ktorej strany konania posudzovať vo vzťahu ku každému nároku osobitne, pričom samotný postup súdu prvej inštancie spočívajúci následne v spriemerovaní tohto úspechu - neúspechu strán konania pre určenie konečného rozsahu priznanej náhrady trov konania, považoval odvolací súd za správny.

2.7. Žalobkyňa 2/ sa podanou žalobou, v znení zmien, dodatkov a upresnení, domáhala voči žalovanému piatich nárokov: a) náhrady vecnej škody vo výške 48.425 Sk (1.607,42 eur), vo vzťahu ku ktorému nároku bola žalobkyňa 2/ úspešná len čo do zaplattenia sumy 549,38 eur, priznanej čiastočným rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 10C/87/1999-836 z 20. decembra 2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 8Co/248/2013-931 z 28. októbra 2013, vo zvyšnej časti bola žaloba žalobkyne 2/ v časti uplatneného nároku na náhradu vecnej škody zamietnutá rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 10C/87/1999-501 zo 6. októbra 2008. V tejto časti tak úspech žalobkyne 2/ predstavuje 34,19 %, úspech žalovaného 65,81 %. Úspešnejšou stranou konania vo vzťahu k uvedenému nároku tak bol žalovaný, ktorého čistý úspech predstavuje 31,62 % (65,81 % - 34,19 %), čo zároveň predstavuje čistý „neúspech“ žalobkyne 2/. b) náhrady zvýšeného bolestného (50-násobok základného bodového ohodnotenia) vo výške 190.169,25 eur, vo vzťahu ku ktorému nároku súd žalobe vyhovel čiastočným rozsudkom č. k. 10C/87/1999-836 z 20. decembra 2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 8Co/248/2013-931 z 28. októbra 2013, v časti sumy 111.372,24 eur (30-násobok základného bodového ohodnotenia), vo zvyšku žalobu zamietol. Vzhľadom na to, že žalobkyňa 2/ bola v tejto časti čo do základu uplatneného nároku úspešná a výška plnenia závisela len od úvahy súdu, odvolací súd dospel k záveru o plnom procesnom úspechu žalobkyne 2/ v tejto časti, t. j. v rozsahu 100 %. c) náhrady zvýšeného sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 103.565 eur (50-násobok základného bodového ohodnotenia), vo vzťahu ku ktorému nároku súd žalobe vyhovel čiastočným rozsudkom č. k. 10C/87/1999-836 z 20. decembra 2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 8Co/248/2013-931 z 28. októbra 2013, v časti sumy 28.998,21 eur (15-násobok základného bodového ohodnotenia), vo zvyšku žalobu zamietol. Rovnako ako vo vzťahu k predchádzajúcemu nároku bola žalobkyňa 2/ úspešná čo do základu uplatneného nároku, preto odvolací súd ustálil, že žalobkyni vo vzťahu k uvedenému nároku patrí nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, t. j. v rozsahu 100 %. d) náhrady za stratu na zárobku počas práceneschopnosti, o ktorom nároku súd rozhodol rozsudkom č. k. 10C/87/1999-1143 z 23. mája 2016, ktorý vo vzťahu k žalovanému 2/ nadobudol právoplatnosť dňa 7. septembra 2016, ktorým rozsudkom žalobe žalobkyne 2/ v tejto časti vyhovel v celom rozsahu. Úspešnou stranou konania vo vzťahu k uvedenému nároku bola teda žalobkyňa 2/, a to v rozsahu 100 %. e) priznania mesačnej renty predstavujúcej rozdiel minimálnej mzdy v Poľskej republike a výšky invalidného dôchodku od 1. apríla 2016 do 65. roku veku, o ktorom nároku súd rozhodol rozsudkom č. k. 10C/87/1999-1143 z 23. mája 2016, ktorým rozsudkom žalobe žalobkyne 2/ v tejto časti vyhovel v celom rozsahu. Úspešnou stranou konania vo vzťahu k uvedenému nároku bola teda opäť žalobkyňa 2/ v rozsahu 100 %.

2.8. Následne odvolací súd pri priznaní nároku na náhradu trov konania ako takého, vychádzajúc z prevažujúceho úspechu žalobkyne 2/ v konaní (vzhľadom na jej plný úspech vo vzťahu k štyrom nárokom a neúspech vo vzťahu k jednému nároku), vychádzal z priemeru čistého úspechu žalobkyne 2/, kde žalobkyňa 2/ bola úspešná v rozsahu 73,68 % $[(- 31,62 \% \text{ vo vzťahu k nároku na náhradu vecnej škody} + 100 \% \text{ vo vzťahu k nároku na náhradu bolestného} + 100 \% \text{ vo vzťahu k nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia} + 100 \% \text{ vo vzťahu k nároku na náhradu za stratu na zárobku} + 100 \% \text{ vo vzťahu k nároku na priznanie renty})/5 \text{ (počet nárokov)}]$. Vzhľadom na to, že žalobkyňa 2/ bola v konaní úspešnejšou stranou konania, vznikol jej voči žalovanej strane nárok na náhradu trov konania v uvedenej výške. Odvolací súd preto zmenil napadnuté uznesenie okresného súdu čo do výroku II. a žalobkyni 2/ priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania (prvoinštančného a predchádzajúcich odvolacích konaní) vo výške 73,68 %. Vyslovil, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2

CSP).

2.9. O nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 CSP.

3. Žalobkyňa 2/ (ďalej aj „dovolateľka“) podala proti uzneseniu krajského súdu, a to výroku v bode I., ktorým výrokom krajský súd zmenil uznesenie okresného súdu v spojení s opravným uznesením tak, že žalobkyňa 2/ má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 73,68 %, a vo výroku pod bodom III., kde súd nepriznal právo na náhradu trov konania, dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 CSP. Z uvedeného vyplýva, že dovolateľka jej dovolaním napáda prvý a štvrtý výrok uznesenia krajského súdu (pozri bod 2. tohto rozhodnutia).

3.1. Dovolateľka namietala nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Nezákonnosť a arbitrárnosť napadnutého uznesenia je zrejmä z nasledovných skutočností: Žalobkyňa 2/ sa svojou žalobou domáhala v konaní nasledovných nárokov a) nároku na náhradu vecnej škody, b) nároku na zvýšenie bolestného, c) nároku na zvýšenie náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia, d) nároku náhrady na stratu na zárobku po dobu PN a po skončení PN, e) nároku mesačnej renty do 65 roku života. Nároky žalobkyne 2/ spočívajúce v uplatnení nárokov pod b) a c) boli závislé od znaleckých posudkov a úvahy súdu.

3.2. Okresný súd, ako aj krajský súd, pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania, každý z nich, použil inú metodiku výpočtu rozsahu nároku žalobkyne 2/, čo už samo osebe má za následok nepreskúmateľnosť uznesení súdov oboch stupňov. Okresný súd vychádzal z toho, že žalobkyňa mala plný úspech v konaní o nároku na náhradu vecnej škody v sume 549,38 eur, a čiastočne úspešná v nároku na náhradu bolestného 190.169,25 eur, kde jej bola priznaná čiastka 111.372,24 eur, čiastočne úspešná u náhrady za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 103.565 eur a bola jej priznaná čiastka 28.998,21 eur, úspešná v rozsahu 100 % v nároku na náhradu za stratu na zárobku po dobu PN a po skončení PN v sume 111.767,10 zlotých a náhradu renty ako rozdielu medzi minimálnou mzdou v Poľskej republike a výškou invalidného dôchodku od 1. apríla 2016 do veku 65 rokov života, ktorá jej bola priznaná v celom rozsahu. Teda súd vychádzal z pomeru uplatneného nároku k výške priznaného nároku v peňažnom vyjadrení a z takto zistených súm, ktorých výška však záležala na znaleckých posudkoch, ustálil nárok žalobkyne 2/ na náhradu trov v rozsahu 74 %. Krajský súd vo svojom zmeňujúcom uznesení postupoval tak, že posúdil nárok žalobkyne 2/ odlišne od metodiky okresného súdu, vychádzajúc z pomeru úspechu a neúspechu v jednotlivých nárokoch žalobkyne 2/ tak, že vychádzal pri nároku žalobkyne 2/ z toho, že z nároku na náhradu škody uplatnenom v sume 1.607,42 eur (mimočodom spoločne so žalobcom 1/), určil na základe toho, že súd jej priznal nárok na náhradu škody len vo výške 549,38 eur, a teda neúspešnosť žalobkyne 2/ v rozsahu 31,62 % ako čistý úspech žalovaného. Následne v ostatných štyroch nárokoch považoval žalobkyňu 2/ za úspešnú v rozsahu 100 %. Teda súd spočítal čistý úspech žalobkyne 2/ $4 \times 100 \% = 400 \%$ odpočítal úspech žalovaného v nároku o náhradu škody v rozsahu 31,62 % $= 368,38 \%$ a vydělil piatimi nárokmi, t. j. $368,38 \% : 5$ a dospel k výsledku 73,68 % úspešnosti žalobkyne 2/. Žalobkyňa 2/ považuje spôsob určenia výšky nároku na náhradu trov konania súdov oboch stupňov za arbitrárny. Považuje postup súdu pri určení výšky nároku na náhradu trov konania za zmatečný.

3.3. Ak by sa súdy riadili zásadou úspešnosti čo do priznaných súm, predstavoval by úspech žalobkyne 2/: a) 549,38 eur + b) 111.372,24 eur + c) 28.998,21 eur + d) 25.888,40 eur = 166.808,23 eur mínus úspech žalovaného 1.058,04 eur a neúspech žalobkyne 2/ 1.058,04 eur v nároku o náhradu škody spolu 2.116,08 eur. Potom $166.808,23 \text{ eur} - 2.116,08 \text{ eur} = 164.692,15 \text{ eur}$. Percentuálny výpočet v pomere úspechu žalobkyne vo finančnom vyjadrení $164.142,77 \text{ eur}$ k priznaným nárokom 166.808,23 eur žalobkyne 2/ predstavuje úspešnosť minimálne v rozsahu 98,73 %. Tento nárok je vypočítaný bez konkretizácie sumy - renty poskytovanej jej od 1. apríla 2016. Nie je potrebné ponechať bez povšimnutia aj skutočnosť, že neúspech žalobkyne 2/ je v príkrom nepomere v pomere k nárokom a sumám, ktoré

jej boli priznané. Žalobkyňa 2/ je potom toho názoru, že súd jej mal priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3.4. Dovolateľka poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 399/2019, rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. júna 2017 sp. zn. 14Co/100/2017, z 11. septembra 2018 sp. zn. 14Co/93/2018, uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 23. februára 2018 sp. zn. 14Co/17/2017, rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 24. mája 2018 sp. zn. 23C/191/2015, rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 8. decembra 2016 sp. zn. 11C/168/2012, uviedla, že s ohľadom na prezentovanú argumentáciu je nutné, aby súdy všetkých inštancií pri posudzovaní otázky náhrady trov konania za prezentovaných skutkových okolností dôsledne reflektovali citované závery súdnej praxe, ako aj názor razený právnou doktrínou. Krajský súd a ani okresný súd svoj odklon od ustálenej praxe neodôvodnili, a žalobkyňa 2/ má za to, že tieto rozhodnutia sú prejavom svojvôle, ktorá odporuje základnému princípu materiálneho právneho štátu.

3.5. Dovolateľka navrhla, aby najvyšší súd uznesenie krajského súdu vo výroku I. a III. a uznesenie okresného súdu v spojení s opravným uznesením vo výroku II. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. K dovolaniu sa žalovaný, ani intervenient nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

8. V danom prípade dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

11. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom-ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

13. Podstata dovolacej argumentácie dovolateľky vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti uplatnenej v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v námietke arbitrárnosti, nezákonnosti a nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu o náhrade trov konania. Uvedené znamená, že predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania (bližšie pozri bod 2. tohto rozhodnutia).

13.1. Prípustnosť dovolania proti takémuto rozhodnutiu pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP konštatoval dovolací súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach (sp. zn. 8Cdo/266/2019, 8Cdo/111/2019, 4Cdo/70/2020, 4Cdo/155/2020, 4Cdo/69/2022, 2Cdo/89/2020, 9Cdo/68/2021 a iné). Rovnako sa k tejto otázke vyjadril aj ústavný súd v uznesení zo 17. septembra 2019 č. k. I. ÚS 387/2019-26 a v uznesení z 15. augusta 2018 sp. zn. I. ÚS 275/2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270).

13.2. Napokon vo vzťahu k otázke prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania dovolací súd poukazuje na závery vyslovené veľkým senátom najvyššieho súdu z 29. septembra 2021 sp. zn. 1VObd/2/2021, podľa ktorých „rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania.“

14. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd považoval dovolanie žalobkyne 2/ za prípustné a ďalej skúmal jeho dôvodnosť.

15. K namietanej arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia dovolací súd uvádza, že Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 z 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať v dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti

takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne, ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

16. Tak ako bolo už uvedené, súčasťou práva na spravodlivý proces je aj náležité (riadne a dostatočné) odôvodnenie súdneho rozhodnutia. V zmysle § 393 CSP vo väzbe na súvisiace ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, ktoré primerane platí aj pre uznesenie (§ 234 ods. 2 CSP), súd dbá, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé. Presvedčivé odôvodnenie je tak nevyhnutnosťou dostatočne a riadne odôvodneného súdneho rozhodnutia.

17. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania a všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v CSP (§ 255 a nasl.). Procesné predpisy, ktoré upravujú rozhodovanie o náhrade trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu.

18. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

18.1. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

19. Náhrada trov konania je nerozlučne spojená so sporovým konaním a vyplýva z jeho povahy, keď strany sporu stoja proti sebe a je namieste, aby strana, ktorá v spore bola so svojím nárokom úspešná, bol jej priznaný nárok na ich náhradu od protistrany. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci (§ 255 CSP). Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je teda okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov konania. Zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) charakteristická pre sporové konania sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom (t. j. víťazstvom) v spore. Plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. Plný úspech v spore môže mať žalobca aj žalovaný. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritorneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej (v prípade žaloby na plnenie ide nielen o istinu, ale aj o príslušenstvo), t. j. ak sa jeho žalobe vyhovel v celom rozsahu. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pomer úspechu (miera úspechu) je základným meradlom pre nárok na náhradu trov. Ak mala strana úspech v spore čiastočný, potom sa náhrada trov pomerne rozdelí. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí to byť prevažujúci úspech, pri ktorom pre absenciu v CSP obdobného § 143 ods. 3 OSP môže ísť aj o neúspech v pomerne nepatrnej časti. (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 924 až 928).

20. V preskúmanom spore z obsahu spisu vyplýva, že predmetom sporu bol nárok na náhradu škody z titulu ublíženia na zdraví v súvislosti s dopravnou nehodou, a to nárok na a) vecnú škodu 1.607,42

eur, b) zvýšené bolestné vo výške 190.169,25 eur, c) zvýšené sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 103.565 eur, d) náhradu za stratu na zárobku od 30. augusta 1997 do 31. mája 2011 vo výške 71.911,24 eur, e) mesačnú rentu vo výške 673,30 eur mesačne od 1. júna 2011 do 65. roku veku. Súd nižšej inštancie konštatovali, že žalobkyňa 2/ bola pri uplatňovaní uvedených nárokov čiastočne úspešná a o trovách konania rozhodovali samostatným uznesením, keď okresný súd žalobkyni 2/ priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 74 % a odvolací súd na odvolanie žalobkyne 2/ zmenil uvedené uznesenie okresného súdu o trovách konania, a to tak, že jej priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 73,68 %.

20.1. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že vo veci samej bolo právoplatne rozhodnuté takto: a) o náhrade vecnej škody vo výške 48.425 Sk (1.607,42 eur), vo vzťahu ku ktorému nároku bola žalobkyňa 2/ úspešná len čo do zaplattenia sumy 549,38 eur, priznanej čiastočným rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 10C/87/1999-836 z 20. decembra 2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 8Co/248/2013-931 z 28. októbra 2013, vo zvyšnej časti bola žaloba žalobkyne 2/ v časti uplatneného nároku na náhradu vecnej škody zamietnutá; b) o náhrade zvýšeného bolestného (50-násobok základného bodového ohodnotenia) vo výške 190.169,25 eur, vo vzťahu ku ktorému nároku súd žalobe vyhovel čiastočným rozsudkom č. k. 10C/87/1999-836 z 20. decembra 2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 8Co/248/2013-931 z 28. októbra 2013, v časti sumy 111.372,24 eur (30-násobok základného bodového ohodnotenia), vo zvyšku súd žalobu zamietol; c) o náhrade zvýšeného sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 103.565 eur (50-násobok základného bodového ohodnotenia), vo vzťahu ku ktorému nároku súd žalobe vyhovel čiastočným rozsudkom č. k. 10C/87/1999-836 z 20. decembra 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 8Co/248/2013-931 z 28. októbra 2013 v časti sumy 28.998,21 eur (15-násobok základného bodového ohodnotenia), vo zvyšku žalobu zamietol; d) o náhrade za stratu na zárobku počas práceneschopnosti súd rozhodol rozsudkom č. k. 10C/87/1999-1143 z 23. mája 2016 tak, že žalobe žalobkyne 2/ v tejto časti vyhovel v celom rozsahu; e) o priznanie mesačnej renty predstavujúcej rozdiel minimálnej mzdy v Poľskej republike a výšky invalidného dôchodku od 1. apríla 2016 do 65. roku veku, o ktorom nároku súd rozhodol rozsudkom č. k. 10C/87/1999-1143 z 23. mája 2016 tak, že žalobe žalobkyne 2/ v tejto časti vyhovel v celom rozsahu.

20.1.1. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že dovolateľka bola v konaní vo veci samej čiastočne úspešná v nároku na vecnú škodu vo výške sumy 549,38 eur (neúspešná čo do výšky 1.058,04 eur) a v plnom rozsahu úspešná v nároku na zvýšené bolestné vo výške 111.372,24 eur, v nároku za zvýšené sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 28.998,21 eur, v nároku na náhradu za stratu na zárobku od 30. augusta 1997 do 31. mája 2011 (v sume 111.767,10 Zl = prepočet na aktuálny kurz ku dňu 1. apríla 2016 v sume 25.888,40 eur), pretože aj keď bol nárok na náhradu zvýšeného bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v časti zamietnutý, toto zamietnutie nemožno považovať za neúspech žalobkyne 2/, pretože nielen predchádzajúci procesný právny predpis (§ 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2015, ďalej aj „OSP“), ale aj súčasný procesný kódex (§ 255 CSP) umožňuje priznať strane plnú náhradu trov konania, hoci bola úspešná iba čiastočne, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu.

21. Z podstaty dovolacej argumentácie dovolateľky (§ 124 CSP) je zrejmé, že jej námietka spočívala v tom, že je neudržateľné, aby pri jej úspechu nárokov vo výške 164.692.15 eur, čo je podľa jej názoru procesný úspech 98,73 %, a procesný neúspech 2.116,08 eur, čo je 1,27 %, mala mať nárok na náhradu trov konania len v pomere 73,68 %.

22. Krajský súd pri rozhodovaní o nároku dovolateľky na náhradu trov konania posudzoval ne/úspech strán sporu vrátane dovolateľky vo vzťahu ku každému nároku osobitne, keď mal za to, že dovolateľka mala plný úspech vo vzťahu ku štyrom nárokom (4x 100 % úspech) a neúspech vo vzťahu k jednému nároku (1x 31,62 % „čistý neúspech“), čo spriemeroval ($\frac{4 \times 100 - 31,62}{5} = 73,676$) a dospel k úspechu dovolateľky v rozsahu 73,68 %. Odvolací súd tak posudzoval úspešnosť dovolateľky priemerom piatich pomerov ne/úspechov v jednotlivých zložkách/nárokoch náhrady škody, čo nemá oporu nielen v normatívnej úprave o náhrade trov konania (§ 255 a nasl. CSP), ale ani v rozhodovacej

súdnej praxi.

23. Právna úprava náhrady trov konania vychádza z toho, že štát ochranu práv nefinancuje výlučne sám, a je na stranách, aby si časť nákladov hradili sami s tým, že v určitom rozsahu majú medzi sebou nárok na náhradu. Cieľom náhrady trov konania je dosiahnutie určitej miery spravodlivosti, ktorá je však určovaná tým, že náhrada trov konania má vo vzťahu k predmetu sporu len akcesorickú povahu. Preto právna úprava obsahuje jednoduché zásady, ktorou je i zásada procesného úspechu.

24. Dovolací súd pripomína už dávnejšiu judikatúru (účinnú za OSP), ktorá vyjadrila, že jednotlivé zložky práva na náhradu škody, ktorými je vymedzený obsah náhrady škody, sa prejavujú ako samostatné čiastkové nároky; s touto samostatnosťou treba počítať aj pri rozhodovaní o trovách konania (R 28/1970).

25. V danom prípade určenie výšky náhrady škody záviselo okrem iného aj od znaleckého posudku, resp. od úvahy súdu (sudcovské právo), preto v tomto je nevyhnutné žalobkyňu 2/ považovať za plne úspešnú (v jednotlivých čiastkových nárokoch), ak mala plný úspech v spore čo do základu uplatneného nároku, preto na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania bolo potrebné aplikovať zásadu úspechu vyplývajúcu z § 255 CSP. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobkyne 2/ bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca (sprevádzajúca). Nie je vylúčené, aby súd priznal žalobkyni 2/ právo na plnú náhradu trov (celého) konania, ale iba z prisúdenej sumy. (pozri Andrášiová A., Horváth E., Civilný sporový poriadok, Komentár, Bratislava: Wolters Kluwer s. r. o., 2015, k § 255).

26. V tejto súvislosti dovolací súd dáva do pozornosti aj nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 115/2023-48 publikovaný v Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod číslom 36/2023 s nasledovnou právnou vetou: „Rozhodnutie o náhrade trov konania v civilnom spore, v ktorom si sťažovateľka uplatnila viacero nárokov na náhradu škody ako následku dopravnej nehody, ktoré vychádza z toho, že pomer jej úspechu v spore treba vyjadriť priemerom pomerov úspechu pri jednotlivých čiastkových nárokoch na náhradu škody, je zjavný právny omyl, ktorý zakladá porušenie ústavných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rovnako mylný je i právny názor, podľa ktorého sa o náhrade trov konania má rozhodnúť samostatnými výrokmi o náhrade trov konania vo vzťahu k jednotlivým nárokom na náhradu škody. Ustanovenia § 255 a § 256 Civilného sporového poriadku neobsahujú žiadne prvky, z ktorých by bolo možné vyvodit', že pluralita rôznych nárokov na náhradu škody uplatnených jednou žalobou by mala byť hľadiskom rozhodovania o náhrade trov konania. Obe ustanovenia používajú vo vzťahu k hmotnoprávnej úprave celkom indiferentné pojmy vec, konanie a pomer úspechu. Čo bolo vecou strán a čoho sa - namietané konanie týkalo, bolo určené v žalobe uplatnenom peňažnom nároku. Pri rozhodnutí o náhrade trov konania treba len posúdiť rozsah, v ktorom bolo žalobe vyhovieť a v ktorom bola žaloba zamietnutá.“

27. Zohľadňujúc vyššie uvedené s akcentom na odvolacím súdom zvolenú metodiku výpočtu ne/úspechu dovolateľky, keď pomer jej úspechu v spore vypočítal priemerom pomerov úspechu pri jednotlivých čiastkových nárokoch na náhradu škody (čo je podľa ústavného súdu zjavný právny omyl zakladajúci porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, vid' vyššie), pokiaľ dovolateľka v podstatnom namietala neudržateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý pri jej procesnom úspechu nárokov vo výške 164.692,15 eur, čo je 98,73 %, a procesnom neúspechu 2.116,08 eur, čo je 1,27 %, priznal nárok na náhradu trov konania len v pomere 73,68 %, s týmto jej argumentom sa dovolací súd stotožňuje. Z hľadiska základnej zákonnej zásady pomeru procesného úspechu (aj spravodlivosti náhrady trov konania), nie hmotnoprávneho úspechu, ktorý sa čiastočne mohol prejavíť v dôvodoch čiastočného zamietnutia žaloby, je neudržateľné, aby dovolateľka mala právo na náhradu trov konania len v pomere približne troch štvrtín, napriek skutočnosti, že v konaní bola neúspešná len čo do sumy týkajúcej sa nároku na vecnú škodu vo výške sumy 1.058,04 eur a naopak úspešná vo vzťahu k ostatným nárokom vo výške 164.692,15 eur. V tomto smere je rozhodnutie odvolacieho súdu aj nepresvedčivé.

28. Odvolací súd sa vyššie naznačenými výkladovými aspektami (viď body 24. až 28. tohto rozhodnutia) dôsledne neriadil a dostatočne ich nezohľadnil, preto jeho záver o miere úspechu dovolateľky v konaní vo veci samej pretavený do výroku rozhodnutia odvolacieho súdu, že „žalobkyňa 2/ má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 73,68 %“ nedáva odpoveď na všetky rozhodujúce výkladové aspekty pri rozhodovaní o náhrade trov konania v spore o náhradu škody z titulu ublíženia na zdraví a nemá svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov o náhrade trov konania, a to § 255 CSP a z neho vyplývajúceho úspechu vo veci. Odvolací súd tak zaťažil napadnuté rozhodnutie vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívajúcou v nedostatočnom a riadnom odôvodnení svojho rozhodnutia.

29. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je potom nielen prípustné, ale aj dôvodné a je potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP), a to čo do výroku, ktorým krajský súd uznesenie okresného súdu v spojení s opravným uznesením vo výroku II. zmenil tak, že žalobkyni 2/ priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 73,68 % (prvý výrok) a výroku, ktorým žiadnej zo strán konania nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (štvrtý výrok) a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP) majúc za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP).

30. Ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 445 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). O trovách dovolacieho konania preto rozhodne odvolací súd.

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.